

tendaturou zabavena. Žaloba na československý erár o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Mezinárodní bernská železniční úmluva nevztahuje se na sporný případ, neboť Československá republika přistoupila k ní teprve po mírových smlouvách. Nevztahuje se na něj ani § 100 žel. dopr. ř., neboť platí jenom pro tuzemsko. Že by mezi československými a polskými železnicemi byla bývala ujednána zvláštní úmluva o solidárním ručení železnic za škody při přepravě dle §u 100 žel. dopr. ř. s účinností pro konec roku 1918 a začátek roku 1919, nelze ze spisů seznati. Rozhodnutí sporu záleží na rozhodnutí o námitce žalovaného eráru, že zabavení zásilky polským vojskem bylo pro železnici vyšší mocí, která ji dle §u 84 žel. dopr. ř. sprostňuje ručení. Žalobce přiznává, ba přednesl dokonce sám, že polské vojenské úřady celou zásilku, jak byla v Oswietimě na nádraží, jednostranným rozhodnutím převzaly ve svou moc a odňaly ji tak další disposici dopravních úřadů, popírá však, že by to bylo pro dráhu vyšší mocí, uváděje, že vojenské úřady nejednaly za účelem zabavení zásilky, nýbrž aby ji uchránily od zkázy, jež jí hrozila, poněvadž se dráha o ni nestarala, dále že se dráha nemůže vykáhati písemným rozkazem vojenské správy a že nebyl sepsán protokol o převzetí. Odvolací soud vytkl právem, že nezáleží na tom, v jakém úmyslu vojenské úřady jednaly a zda zachovaly předepsané formality, nýbrž jenom na tom, že si daly náklad vydati. Rozhodnutí vojenské správy bylo pro železnici událostí z venku přicházející a neodvratitelnou prostředky jí po ruce jsoucími, tedy vyšší mocí dle §u 84 žel. dopr. ř. a sprostilo ji z dalšího ručení za osud zásilky. Dotyčný výrok nižších soudu netrpí ani nesprávným právním posouzením ani rozporem se spisy. Mylným jest názor, že dráha ručí za zásilku, poněvadž mohla a měla zabavení nákladu vojskem předejiti včasným opatřením dle §§ů 74 a 81 žel. dopr. ř. a tak neučinila. Žalobce přehlíží, že dopravní úřad v Oswietimi ihned po znovuzahájení přerušené poštovní dopravy dne 4. dubna 1919 zažádal odesílatele o disposici, že byl tedy povinen vyčkati jeho pokynů, které ostatně nezněly ani na poslání zásilky zpět, ani na uložení její na sklad, ani na její prodej, a že vojenské úřady zásilku zabavily dříve, než došla odesílatelova dispoice, by náklad byl poslán dále do Černovic. Že zásilka nesměla býti bez příkazu odesílatelova poslána zpět, plyne z §u 81 (1) žel. dopr. ř. Že by bývalo možno zásilku v Oswietimě uložit na sklad neb užitečně prodati, jsou pouhé, ničím nedoložené a pravděpodobné domněnky žalobcovy, na nichž nelze založiti soudního rozhodnutí.

Čís. 3874.

Dopravní řád železniční.

Nestačí ústní reklamace, třebas si ji byl úředník poznamenal. Reklamace musí obsahovati zřejmé prohlášení, že se požaduje náhrada

škody za ztracenou nebo poškozenou zásilku. Připojití doklady prozatím netřeba.

(Rozh. ze dne 20. května 1924, Rv I 205/24.)

Žalobce ohlásil dráze ztrátu zboží dne 4. března 1924 tím způsobem, že řekl přednostovi stanice N-ovi i úředníku M-ovi, na kterého byl odkázán, že přichází s účtem reklamovat ztracené sudy, že dal M-ovi podací listky, které tento převzal, věc si poznamenal a řekl, že sudy ztraceny nejsou, že bude po nich pátrati, a, až dojde zpráva, že nalezeny nebyly, že dostane žalobce vyrozumění a pak že má čas podati účet; toto vyrozumění dostal žalobce dne 26. dubna 1921 s vyzváním, by předložil účet. Písemnou reklamaci podal žalobce dne 9. června 1921. Žalobě na dráhu o náhradu škody bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z t ě c h t o d ů v o d ů: Je jasně dokázáno, že žalobce 4. března 1919 zásilku reklamoval a jde jen o to, zda tato reklamace vyhovuje předpisu Šu 98 (3) žel. dopr. ř. Nemůže býti pochybnosti o tom, že dráha může od písemné formy, v jejím zájmu předepsané, upustiti, zejména i mlčky tím, že návrh, ústně podaný, přijme, spokojivši se s touto jeho formou, a provede na jeho základě předepsané řízení. To stalo se i zde, neboť úředník dráhy M., podržev předložené podací listky, neodmítl reklamační návrh žalobce, nýbrž poukázal ho jen, aby další reklamační doklad, t. j. účet, který rovněž přinesl a nabízel, předložil až bude vyzván, což se stalo 26. dubna 1921. Poněvadž jest dále zjištěno, že si úředník M. ústní reklamaci poznamenal, bylo tím vyhověno i předepsané písemné formě, neboť železniční dopravní řád nepředepisuje, jak a kým návrh reklamační má býti napsán. Z toho plyne, že žalobcův reklamační návrh ze dne 4. března 1919 měl účinek zmíněný v Šu 98 (3) žel. dopr. ř.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávněnosti, pokud uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci a vytýká, že odvolací soud pokládá za dostatečnou k přerušení promlčecí ústní reklamaci bez dokladů a že vidí vzdání se písemné formy se strany dráhy v tom, že si úředník dráhy poznamenal reklamační návrh, podržev podací listky a poukázav jen žalobkyni, by si podala účet dodatečně. Dovolání má pravdu. K přerušení promlčení náhradního nároku žádá § 98 žel. dopr. ř. výslovně podání reklamace p í s e m n é. Nestačí proto reklamace ústní. Předpis ten má svůj důvod v tom, že písemná forma jest pro dráhu určitým podkladem pro vyřízení, kdežto ohlášky ústní jednak jsou nesnadno dokazatelný, jednak neskytají pro dráhu bezpečného podkladu pro vyřízení žádosti. Dráha by při připuštění reklamace ústní byla vydána na pospas stranám nedbalým, jež by se dovolávaly ohlášek ústních pro dráhu nesnadno dokazatelných a jež by mohly býti přijaty osobami, k vyřízení neoprávněnými, a neposkytovaly jistoty, že reklamace vůbec u dráhy byla podána. Proto právě jest p í s e m n á for-

ma reklamace podmínkou přerušení promlčení. Tvrdí-li žalobce, že si úředník dráhy poznamenal ohlášku, netvrdí jednak ani blíže, co si poznamenal, zda poznámka obsahovala ohlášení nároku na náhradu škody, dále vyžaduje železniční dopravní řád, aby ohláška pocházela od strany a ne od dráhy, konečně poznámka úředníka nenahrazuje ani písemné formy podání (slova »Anbringung« § 84 »einreicht« § 98 žel. dopr. ř. a stejně znějící §§y dříve v čase reklamace platného žel. dopr. ř.), protože poznámka ona podáním není a podání ani nenahrazuje. Připojení dokladů ovšem není dle §u 98 žel. dopr. ř. podmínkou, by písemní reklamace přerušení způsobila. Doklady o ceně jsou jenom pomůckou pro vyšetření ceny pro dráhu, netvoří tedy ani podstatného obsahu ohlášky, bez nichž by ji nebylo lze vyřídit. Dráha může totiž cenu i sama si vyšetřit. Co se týče obsahu reklamace ve smyslu §u 98 žel. dopr. ř., musí obsahovati zřejmě prohlášení, že se požaduje náhrada škody za ztracenou nebo poškozenou zásilku. K přerušení promlčení nestačí tedy poptávka po zboží. Když pak úředník dráhy nepřijal účtu žalující firmy o ceně zásilky, neuplynula ještě třicetidenní lhůta po skončení lhůty dodací a nenastala následkem toho domněnka, že zboží se pokládá za ztracené; když úředník dráhy dále prohlásil, že zásilka ztracena není, že bude po ní pátrati, a nepřijal zatím účtu jako dokladu o ceně, nelze usuzovati, že úředník dráhy přijal ohlášku žalobcovu obsahově jako reklamaci náhrady, a opačný názor odvolacího soudu je nesprávným. Tím méně lze vyložit postup úředníka, který nežádal reklamace písemné, za těchto okolností za projev vůle dráhy, že se písemného podání reklamace vzdává. Vždyť 4. března 1919 žalující firmě nárok na náhradu škody ještě nevzešel, protože lhůta 30denní od skončení dodací lhůty neuplynula. Reklamace tedy by byla dokonce předčasnou. Také poukaz úředníka, by účet byl předložen později, nelze dle zásady §u 863 obč. zák. vyložit jako konkludentní čin, který by beze všech pochyb svědčil o úmyslu dráhy, že nechce, by reklamace byla podána znova písemně, a spokojuje se s ohláškou ústní. Ba spíše svědčí opaku. Nelze proto pokládati reklamaci za řádně podanou pro nedostatek písemné formy, i pro nedostatek obsahu ohlášky nelze mít za to, že dráha se písemného podání reklamace vzdala. Nebyla-li reklamace dne 4. března 1919 podána, počala běžeti promlčecí lhůta 30 dní od uplynutí lhůty dodací, tedy 30 dní po 4. březnu 1919, to jest od 3. dubna 1919. Písemná reklamace podána byla teprve 9. června 1921. Jiná reklamace dle spisů nepřichází v úvahu. Dle toho byla písemná reklamace podána již po uplynutí jednorocní lhůty promlčecí a nárok na náhradu škody promlčením zanikl; žaloba jest neodůvodněna a dovolání bylo proto vyhověti.

Čís. 3875.

»Příjemcem« jest adresát uvedený v nákladním listu bez ohledu na to, zda převzal již zásilku čili nic.

Ani hrubá nedbalost dráhy neprodlužuje lhůty promlčecí §u 98 žel. dopr. ř.